

SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

1) Ennaltaehkäisy

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisyssä panostetaan erityisesti toimintakulttuuriin ja yhteisöllisyyteen ja toimivan vuorovaikutuksen pelisääntöihin <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Me kaikki ollaan me” • Vastakkainasettelujen torjunta - sen sijaan lähtökohtana se mikä yhdistää • Positiivinen, ratkaisukeskeinen ilmapiiri • Toimijoina koko kouluyhteisö, vanhempainyhdistys ja kaikki huoltajat • Selkeä ja avoin tiedottaminen koteihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnioittava puhetapa • Varhainen puuttuminen • Small talk arjessa • Tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> ○ Askeleittain, Lions Quest, Yhteispeli tms. • Tuetaan joustavan identiteetin rakentamista ja itsemäärittelyoikeuden toteutumista • Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat • Säännöllisesti, lukuvuosittain, oppilaiden kanssa käydään läpi mitä on kiusaaminen, käsitteen määrittelyä • Koululla nollatoleranssi kiusaamisen suhteen • Ryhmäytyt, kuraattorit, kouluvalmentajat, KiVa-tiimi tai vastaava, oppilaskunta, tukioppilaat 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Miten tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan koulussanne?</i> Jatkuvaa, koko koulupäivän ajan tapahtuvaa ohjausta ja opetusta esimerkiksi Lions Quest-toimintamallin mukaisesti. Vuosiluokilla 1–6 on käytössä Hyvän mielen taitomerkki. Koulussamme opetetaan positiivisen pedagogiikan keinoin. ProKoulu-toimintamalli otetaan käyttöön lukuvuonna 2024-2025 koko koulussa. • <i>Kuka opettaa, millä luokka-asteilla, mitä materiaaleja käytetään?</i> Vuosiluokkien 1–6 oppilaille on valmisteltu opetusmateriaalit seuraavista teemoista: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ik: Kaveritaidot 2. Ik: Kiusaaminen ilmiönä 3. Ik: Koululaiseksi kasvaminen 4. Ik: Some ja netti 5. Ik: Fyysinen väkivalta 6. Ik: Mielenterveys Vuosiluokilla 1–4 ja 6 luokan- tai erityisluokanopettaja käsittelee teeman lukuvuoden aikana. Vuosiluokalla 5 luokan- tai

		<p>erityisluokanopettaja käsittelevät teeman yhdessä koulukuraattorin kanssa. Vuosiluokilla 4–6 on käytössä tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitojen opetusmateriaali ympäristöopin oppitunneilla. Vuosiluokilla 7–9 käsitellään kouluväkivaltaan ja häirintään puuttumisen mallit luokanohjaajan/erityisluokanopettajan ja/tai koulukuraattorin yhteistyönä. Oppilaanohjaajat käsittelevät oppilaanohjauksen oppitunneilla ja yksilöohjauksessa tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoja. Terveystiedon opettajat ja muut opettajat opettavat tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoja osana omaa oppiaineitaan. Lisäksi kouluvalmentajat tukevat oppilaita tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittämisessä.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Kuinka monta tuntia opetukseen käytetään? Missä oppiaineissa?</i> <p>Vuosiluokilla 1–6 taitoja harjoitellaan kaikissa oppiaineissa. Vuosiluokilla 4 ja 6 opetus on osana ympäristö- ja luonnontiedon opetusta. Vuosiluokilla 7–9 taitojen harjoittelu painottuu seuraaviin oppiaineisiin</p> <ul style="list-style-type: none">- äidinkieli ja kirjallisuus- biologia- uskonto/elämänkatsomustieto- yhteiskuntaoppi- terveystieto- oppilaanohjaus- liikunta.
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Miten kiusaamis-, häirintä- tai väkivaltatilanteen voi tuoda ilmi?</i> Kertomalla aikuiselle, tekemällä VERSO-tilauksen, vastaamalla Miten meillä menee-kyselyyn tai muihin mahdollisiin kyselyihin. • <i>Miten yhteisöllisen toimintakulttuurin rakentaminen näkyy koulun arjessa (esimerkkejä)?</i> Sitouttamalla koulun koko henkilökunta yhteiseen toimintakulttuuriin ProKoulu-toiminnan kautta. Käsittelemällä tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoja, omia vahvuuksia ja arjen hallintaa yhteisöllisessä opiskeluhollossa. • <i>Miten koulu viestii näistä asioista huoltajien suuntaan?</i> Wilma-viesteillä, vanhempainilloissa, yksilö- ja ryhmäkohtaisissa tapaamisissa, yhteisöllisen opiskeluhollossa.
--	--	--

2) Interventio

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
---------------------	-----------------------	--------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Puuttuminen mahdollisuuksien mukaan jo ennen tilanteen eskaloitumista ja kriisiä • Kytevien konfliktien tunnistaminen, viranomaisyhteistyö tarvittaessa • Tiedonkulku henkilöstön välillä • Käytetään yhteneviä käsitteitä • Konfliktin akuutissa vaiheessa vain väliintulo ja tilanteen rajaaminen • Toimijat: Tilanteessa oleva opettaja ja tarvittava määrä muita aikuisia 	<ul style="list-style-type: none"> • Puuttumisen yhteydessä olennaista tilanteen rajaaminen • Osapuolten välinen dialogi käydään myöhemmin. • Nopea tiedottaminen koteihin tärkeää em. tavoitteiden saavuttamiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Miten interventioprosessi toteutuu koulussanne?</i> Toimitaan Kaukajärven koulun omien toimintamallien mukaisesti: <ul style="list-style-type: none"> - Kiusaamisen ennaltaehkäisy ja toiminta kiusaamistilanteissa - Toimintamalli kouluväkivallan vähentämiseksi Kaukajärven koulussa - Häirintään puuttumisen toimintamalli - Koulunkäynnin säännöllisyyden ja työrauhan tukemisen toimintamalli <i>Ketkä ovat siinä keskeiset toimijat?</i> Opettajat, rehtori, apulaisrehtori, opiskeluhuollon henkilöstö, kouluvalmentajat, koulunkäynninohjaajat, Ice Hearts-kasvattajat. • <i>Miten prosessista on tiedotettu etukäteen?</i> Henkilöstöä kokouksissa, huoltajia vanhempainilloissa, oppilaita oppitunneilla. • <i>Kuka vastaa tiedottamisesta interventiotilanteessa?</i> Ensisijaisesti asiaa hoitava työntekijä, tarvittaessa muu henkilökunnan jäsen, kuten luokanohjaaja, koulukuraattori, apulaisrehtori, rehtori tai tietyissä tapauksissa poliisi.
--	--	---

3) Selvittely

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
---------------------	-----------------------	--------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden näkökulmien kuuleminen, oppilaiden yhteen saattaminen • Ratkaisujen etsiminen ja luottamuksen palauttaminen • Mahdolliset sanktiot • Selvittelyryhmän kokoonpano määräytyy tilanteen ja osapuolten mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään silminnäkijät, huhut, tukijoukot, puolesta loukkaantujat ja polarisoitumisen estäminen • Kirjaaminen • Avoin dialogi tapahtuneesta, ns. identiteettipuhetta kuitenkin vahvistamatta • Voidaan käyttää selvittelymalleja rakennetuista malleista <ul style="list-style-type: none"> ○ SOPU, VERSO, KiVa-koulu tms. • Sovittelussa etsitään ratkaisuja ja katsotaan eteenpäin • Korostetaan väkivallatonta ratkaisumallia, puhumalla sopimista • Viranomaisia konsultoidaan tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Miten huolehditaan siitä, että eri osapuolet tulevat tasavertaisesti kuulluiksi?</i> Kaikissa tilanteissa osapuolet kuullaan toimintamallin mukaisesti erikseen ja näkemykset kirjataan. • <i>Mihin koulu kirjaa selvittelyn?</i> Erilliselle lomakkeelle ja Wilmaan kirjataan aina moniammatilliset neuvottelut ja mahdolliset kurinpitotoimet. • <i>Mitä työkaluja koululla on käytössä selvittelyn tueksi?</i> Yhteiset toimintamallit kiusaamiseen ja niitä tarkentavat toimintaohjeet sekä VERSO. • <i>Miten selvittely dokumentoidaan?</i> Erilliseen lomakkeeseen tai VERSO-sopimukseen, moniammatillisten tapaamisten, kasvatustieteiden ja jälki-istuntojen kirjaaminen Wilmaan. • <i>Ketkä selvittelyyn osallistuvat?</i> Asian havaitseva työntekijä, asianosaiset ja mahdollisesti laaja-alainen erityisopettaja oppilaan ohjaaja, kouluvalmentaja, Ice Hearts-kasvattaja, opiskeluhoiton henkilö, rehtori tai apulaisrehtori. • <i>Miten mahdolliset sanktiot määräytyvät?</i> Tasavertaisesti toimintamallin mukaisesti tilanteen vakavuus huomioiden. • <i>Miten huolehditaan niiden tasavertaisuudesta?</i> Noudattamalla yhteisesti sovittuja toimintamalleja.
---	---	--

		<ul style="list-style-type: none">• <i>Kuka huolehtii tiedottamisesta ja yhteyden ottamisesta viranomaisiin?</i> Tiedottamisvastuu riippuu tapauksesta. Viranomaisiin yhteyttä ottaa asian havainnut ja sitä hoitanut opettaja, koulukuraattori tms. yhdessä luokanopettajan, luokanohjaajan, erityisluokanopettajan, apulaisrehtorin ja rehtorin kanssa. Myös poliisilla voi olla tiedottamisvastuu.• <i>Kenelle tiedotetaan ja miten?</i> Asianosaisille ja heidän huoltajilleen soittamalla tai Wilma-viestillä.

4) Seuranta

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Asia käsitellään yhdessä, tunnistetaan tapahtumat, tehdään sovinto • Laaditaan yhteiset sopimukset: osapuolet määrittävät mitä tarvitsevat ja tarpeiden pohjalta tehdään sopimus • Mahdolliset sanktiot ja niistä huolehtiminen. • Tehdään johtopäätökset ja tarvittavat muutokset toimintaan. • Sovitaan aina myös seurannasta ja tarvittaessa jälkihoidosta • Toimijat: Koulun edustaja, osapuolet, tarvittaessa moniammatillinen tukitiimi koulun ulkopuolelta (lastensuojelu + perhetyö mukana) • Tiedotus huoltajille ja tarvittaessa sidosryhmille 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käydään läpi, mitä opittiin 2. Kirjaaminen 3. Nimettömyys 4. Luottamuksellisuus 5. Konfliktien näkeminen oppimistapahtumina 6. Käytetään ulkopuolista tukihenkilöä tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kuka vastaa seurannasta?</i> Asiaa hoitanut opettaja, koulukuraattori, apulaisrehtori, rehtori tai VERSO-sovittelijat ja VERSO-aikuinen. • <i>Mitä asioita seurantaan kuuluu?</i> Varmistaminen, että epätoivottava käyttäytyminen on loppunut kaikissa muodoissaan. • <i>Miten toimitaan, jos sovitut asiat eivät ole toteutuneet?</i> Uusi keskustelu osapuolien kanssa erikseen. Tarvittaessa kutsutaan huoltajat koululle ja/tai järjestetään moniammatillinen neuvottelu. Määritellään kurinpitotoimet ja mahdolliset jatkotoimenpiteet. Seurannassa tukena voivat toimia opiskeluhuollon toimijat, kouluvalmentajat, koulunkäynninohjaajat, erityisopettajat, Icehearts-kasvattajat, Mahdollisesti lastensuojelun ja/tai poliisin konsultointi. VERSO-sovittelu siirtyy aikuisten hoidettavaksi. • <i>Kuinka pitkään seuranta jatkuu?</i> Tarpeen mukaan. VERSO-seuranta jatkuu viikon ajan.